

Dé VCA-specialist van Zuid-Nederland

Toolbox: Veilig werken met de heftruck

Het doel van een toolboxmeeting is om de aandacht en motivatie voor veiligheid en gezondheid binnen het bedrijf te verbeteren.

Wat is een heftruck?

Een heftruck is een motorisch (gas of diesel) of elektrisch aangedreven arbeidsmiddel voor het heffen van lasten. Wanneer aan de lepels | vorken een hijsunit is bevestigd mogen lasten tevens gehesen worden.

Risico's

- Aangereden worden;
- Overreden worden (met name voetletsel);
- Botsen tegen stellingen of andere voertuigen (onveilige werkomgeving);
- Kantelgevaar;
- Beknellinggevaar;
- Fysieke overbelasting door schokken en trillingen op het lichaam;
- Getroffen worden door een vallende lading;
- Getroffen worden door vallende goederen uit een stelling;
- Valgevaar bij staan op de vorken, al dan niet op een pallet;
- Letsel bij het monteren van de lepels | vorken en andere hulpmiddelen;
- Ongevallen als gevolg van roekeloos rijgedrag
- Gebruik als hoogwerker of laten meerijden van derden;
- Storingen of ongevallen door technische mankementen;

Mogelijke oorzaken

- Bedienend personeel is onvoldoende deskundig;
- De lading is onvoldoende stabiel opgesteld;
- Het werkgebied is onvoldoende afgezet;
- De lading is niet geborgd tegen naar beneden vallen / omvallen;
- De heftruck verkeerd in slechte staat (onvoldoende onderhoud);
- Medewerkers laten zich met de heftruck naar boven brengen zonder persoonsbak;
- Slechte of onduidelijke communicatie.

Collectieve beschermingsmiddelen

- De heftruck moet periodiek (jaarlijks) worden gekeurd door een deskundige en voorzien zijn van een keuringssticker;
- Medewerkers moeten beschikken over aantoonbare deskundigheid;
- Stel verkeersregels op en houdt je eraan;
- Leg voetpaden aan met een fysieke afscheiding;
- Leg stellingen dicht met bijv. roosters zodat pallets stabiel staan;
- De heftruck moet zijn voorzien van een stopvoorziening;
- Op de heftruck moet een goed leesbare gebruikshandleiding aanwezig zijn;
- Monteer de lepels | vorken met 2 personen;
- Zorg dat vloeren egaal zijn.

Persoonlijke beschermingsmiddelen

- Veiligheidsschoenen;
- Werkkleding;
- Veiligheidshelm;
- Handschoenen.

Wettelijke verplichtingen

Het is voor alle hef- of magazijntruckchauffeurs wettelijk verplicht om een rijinstructie te volgen. Alleen meldt de wet niet precies hoe deze instructie eruit moet zien. Als er een ongeluk gebeurt, moet het bedrijf de inspectie SZW (voorheen arbeidsinspectie) kunnen overtuigen dat er een goede instructie is geweest. Een certificaat of rijbewijs is dus niet verplicht, maar voldoende instructie | aantoonbare bekwaamheid wel. De werkgever is uiteindelijk verantwoordelijk voor 'voldoende' opleidingsniveau van de chauffeurs. Wel toont een certificaat heel duidelijk dat er een opleiding is geweest. Veel bedrijven laten hun chauffeurs daarom om de zoveel jaar een cursus volgen.

Dé VCA-specialist van Zuid-Nederland

In de Arbowet- en regelgeving is ten aanzien van het veilig werken met heftrucks tevens het volgende vastgesteld:

Je werkgever is verantwoordelijk voor:

- een veilige en gezonde werkomgeving;
- de instandhouding van de veiligheid van de heftruck. Voor heftrucks geldt een periodieke keuringsplicht;
- dat deskundige en bekwame chauffeurs worden aangesteld voor het bedienen van de heftruck;
- het geven van voldoende training, voorlichting en instructie.

Als werknemer moet je er voor zorgen:

- dat je jezelf houdt aan de bedrijfsregels over veilig werken met heftrucks;
- dat je aan het begin van je dienst een controle uitvoert op de goede staat van de heftruck;
- dat je als chauffeur van een heftruck goed moet weten waar je mee bezig bent. Je moet kennis hebben van de gevaren en van veilige werkmethoden, vaardig zijn in de besturing en bediening van de heftruck en zorgvuldig en geconcentreerd werken.

Soorten hefmiddelen:

Vierwiel heftruck

Driewiel heftruck

Reachtruck

Stapelaar

Elektrische pallettruck

Beheersmaatregelen voor een veilig gebruik:

- Draag altijd veiligheidsschoenen en de noodzakelijke PBM;
- Voer voor gebruik een controle aan de heftruck uit om vast te stellen of deze in goede staat verkeerd (zie **CHECKLIST VOOR GEBRUIK**);
- De heftruck moet voorzien zijn van een beschermdak en een gordel;
- Op de heftruck moet een goed leesbare gebruikshandleiding aanwezig zijn;
- Hef niet meer dan de maximaal toelaatbare heflast (zie heflastdiagram);
- Ben er van overtuigd dat de lepels | vorken aan het vorkenbord vergrendeld zijn;
- Het is niet toegestaan om zonder toestemming en aanvullende maatregelen met de heftruck de openbare weg te betreden (alleen met toestemming van de RDW);
- Heftruckchauffeurs zijn aantoonbaar bekwaam en moeten daarom een heftruckopleiding | -instructie hebben ontvangen;
- Jeugdigen onder de 16 mogen geen heftruck besturen, jeugdigen tussen 16 en 18 mogen enkel onder scherp toezicht een heftruck besturen;

Veiligheidseisen tijdens gebruik:

- Draag altijd een (goedgekeurde) veiligheidsgordel op de heftruck;
- Houdt je aan de op het terrein geldende maximale snelheid;
- Het heffen van personen is slechts toegestaan wanneer een goedgekeurde en geborgde manbak wordt gebruikt;
- Hijsen is alléén toegestaan als een goedgekeurde hijsvoorziening is aangebracht;
- Laat geen passagiers meerijden als daar geen voorzieningen voor zijn;
- Maximale snelheid niet overschrijden;
(Advies: binnen 5 km/u – buiten 10 km/u)
- Houdt de omgeving scherp in de gaten. Met name de aanwezigheid van collega's, bezoekers e.d. kunnen leiden tot gevaarlijke situaties;
- Let op doorrijhoogtes (bijv. onder stellingen door);
- Het is niet toegestaan om over voetpaden (beveiligde zone) te rijden;
- Minder vaart in de nabijheid van voetgangerspaden en in bochten;

Dé VCA-specialist van Zuid-Nederland

Vervolg veiligheidseisen tijdens gebruik:

- Na het pikken van de last, dient de last direct omlaag gebracht te worden;
- Controleer of de last stabiel is geplaatst en geborgd is tegen vallen / kantelen;
- Houdt de last bij het rijden laag aan de grond en begin pas met heffen op de plaats van bestemming;
- Vrachtwagens op het bedrijfsterrein hebben te allen tijde voorrang;
- Rijd niet over natte, gladde vloeren;
- Gebruik spiegels bij onoverzichtelijke situaties;
- Loop nooit onder de lepels door;
- Spring nooit op en | of af van de heftruck;
- In normale situaties (goed zicht) rijdt u vooruit i.p.v. achteruit;
- Als de last het zicht belemmert of bij onoverzichtelijke situaties rijdt u achteruit i.p.v. vooruit;
- Met belading rijdt u vooruit tegen een helling op en rijdt u achteruit van een helling af;
- Wanneer u geen volledig zicht hebt, geeft u een geluidssignaal (claxon) en wacht u een ogenblik;
- Blokkeer geen vluchtwegen;

Beheersmaatregelen om kantelen en knellen te voorkomen:

- Voorkom te grote hoogteverschillen, zorg voor hellingbanen of laadperrons;
- Vermijd (te) steile hellingen;
- Keer nooit op een helling;
- Onderhoud het werkterrein goed, voorkom ongelijkmatige vloeren | bestrating;
- Plaats geen drempels in het werkgebied en voorkom oneffenheden;
- Leg eventuele vloersparingen dicht of zet ze doelmatig af;
- Zorg ervoor dat er geen obstakels in de weg staan;
- Verzwaren van het contragewicht is niet toegestaan;

Eisen bij het parkeren van de heftruck:

- Stel de heftruck op een veilige plaats buiten de directe transportroute op;
- Stel de heftruck nooit op een helling op;
- Stel de heftruck altijd op met neergelaten lepels, zonder last en enigszins voorovergebogen mast;
- Verwijder bij het verlaten van de heftruck de contactsleutel en neem deze mee;
- Zet de heftruck op de handrem en | of plaats wielblokken;
- Stel de heftruck niet in vluchtroutes op;

En zo moet het dus niet .....

Dé VCA-specialist van Zuid-Nederland

VOORBEELD CHECKLIST VOOR GEBRUIK

	Ja	Nee	NVT
Is de heftruck voorzien van een geldige keuring?			
Heeft u de heftruck voor gebruik gecontroleerd op gebreken?			
Zijn de veiligheidsvoorzieningen in goede staat (werkende handrem, claxon, noodstop, veiligheidsriem en achteruitrijdsignalering)?			
Vertoont de veiligheidskooi geen gebreken?			
Is de heftruck visueel in orde (vrij van schade, slijtage en mankementen)?			
Is er een gebruikershandleiding beschikbaar?			
Beschikt u over een certificaat of instructiebewijs?			
Beschikt u over de nodige ervaring in het besturen van heftrucks?			
Is de werkruimte geschikt voor het gebruik van een heftruck (vlakke vloer, geen obstakels, voldoende manoeuvreerruimte, borging van stellingen e.d.)?			
Kunnen werknemers te voet worden gescheiden van het werkgebied van de heftruck?			
Zo niet, zijn er dan voorzieningen getroffen om de werknemers (te voet) te beschermen tegen aanrijd- en knelgevaar?			
Bent u op de hoogte van de geldende verkeersregels (verkeersreglement)?			
Draagt u veiligheidsschoenen?			
Draagt u werkkleding die beschermd tegen vuil werk, koude, natte of warme weeromstandigheden?			
Heeft u (indien nodig) op de heftruck de beschikking over aanvullende PBM zoals handschoenen en gehoorbescherming?			
Zijn hulpmiddelen (zoals lepels en / of vatenklem) goed bevestigd en vergrendeld?			
Bent u op de hoogte van de maximaal te heffen werklast (gewicht)?			
Is de lading bij heffen geborgd tegen (om)vallen of kantelen?			
Bent u op de hoogte van de betekenis van de geldende gebods- en verbodsborden?			
Bent u op de hoogte van de sancties (consequenties) bij roekeloos rijden en / of machogedrag?			

Heeft u één of meer vragen "negatief" moeten beantwoorden, neem dan contact op met uw leidinggevende.

Leg eventuele gebreken of knelpunten schriftelijk vast.

Dé VCA-specialist van Zuid-Nederland

Vragen en antwoordformulier toolbox Veilig werken met de hoogwerker

Wat zijn binnen jullie bedrijf de belangrijkste risico's bij het werken met heftrucks

1. ....
2. ....
3. ....

Welke beheersmaatregelen zijn er genomen om het veilig gebruik te bevorderen?

.....

.....

.....

.....

.....

Wat zou jijzelf verder willen verbeteren?

.....

.....

.....

.....

Door ondertekening van dit formulier verklaart de medewerker de toolbox te hebben gelezen en begrepen. Retourneer het ondertekende antwoordenformulier aan de VGM-functionaris.

.....
(Naam en Handtekening)